

Mnenje Odbora regij o strategiji EU o otrokovih pravicah naproti

(2007/C 146/08)

ODBOR REGIJ

- pozdravlja sporočilo Komisije, zlasti predlog za razvoj strategije za učinkovito krepitev in varstvo otrokovih pravic v notranji in zunanji politiki EU ter za podporo prizadevanj držav članic na tem področju;
- pozdravlja ustanovitev skupine o otrokovih pravicah znotraj Komisije in ugotavlja, da je koordinatorju za otrokove pravice zaupana pomembna vloga pri zagotavljanju uspeha strategije, ter upa, da bodo za to zagotavljeni ustrezni viri in bo imel koordinator ustrezen status in političen vpliv, da bi zagotovili uresničitev ciljev urada; poziva, da se razjasni vloga koordinatorja in kako bo le-ta dopolnjeval delo na nacionalni ravni;
- obžaluje, da sporočilo ne namenja več pozornosti položaju mladoletnikov brez spremstva, deklic, invalidnih otrok in otrok, ki so migranti, prosilci za azil in begunci, tako znotraj EU kot na svetovni ravni, ter zagotavljanju varstvenih storitev in zaščite za vse omenjene otroke;
- ugotavlja, da bi lahko strategija na evropski in nacionalni ravni postavila temelj za bolj učinkovito partnerstvo med nosilci odločanja, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter nevladnimi organizacijami;
- toda obžaluje, da v sporočilu ni priznana enkratna vloga, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri zagotavljanju storitev za otroke in varstvu njihovih pravic, in poudarja, da so te oblasti pripravljene in zmožne biti partner pri razvoju in izvajanju strategije;
- priporoča, da se zagotovijo ustrezni finančni in človeški viri ter politična zaveza za napredek v smislu sporočila ter pripravo zelene knjige in strategije, ter predlaga, da Evropski parlament premisli o oblikovanju posebnega ukrepa za financiranje strategije in ukrepov, ki so predlagani v njej.

ODBOR REGIJ JE –

ob upoštevanju sporočila Komisije *Strategiji o otrokovih pravicah naproti* COM(2006) 367 konč.;

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 4. julija 2006, da se v skladu s prvim odstavkom člena 265 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tej zadevi posvetuje z Odborom regij;

ob upoštevanju sklepa svojega predsednika z dne 22. februarja 2006, da komisiji za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice naroči, da pripravi mnenje na to temo;

ob upoštevanju osnutka mnenja o *položaju mladoletnikov brez spremstva v migracijskem procesu – vloga in priporočila lokalnih in regionalnih skupnosti (CdR 136/2006 rev. 2)*;

ob upoštevanju mnenj o *Haaškem programu: deset prednostnih nalog za naslednjih pet let (CdR 122/2005 fin)*; o *boju proti trgovini z ljudmi (CdR 87/2001 fin)*, o *programu DAPHNE II za preprečevanje nasilja nad otroki, mladimi in ženskami in boj proti njemu ter za zaščito žrtev in ogroženih skupin (CdR 63/2003)*, o *varstvu manjšin in protidiskriminacijski politiki (CdR 53/2006 fin)*, o *demografskih spremembah (CdR 152/2005 fin)* in o *vkjučevanju in migracijah (CdR 51/2006 fin)*;

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 236/2006 rev. 1), ki ga je komisija za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice sprejela 29. novembra 2006 (poročevalka: ga. Maria Corrigan, članica sveta grofije Dun Laoghaire/Rathdown in regionalne oblasti Dublina),

ob upoštevanju naslednjega:

- 1) V Konvenciji ZN o otrokovih pravicah so otroci opredeljeni kot osebe, mlajše od 18 let.
- 2) Vse države članice so ratificirale Konvencijo ZN o otrokovih pravicah; niti Evropska komisija niti Evropska unija ni oz. ne more biti njena podpisnica.
- 3) Pravna podlaga za pravice otrok v pogodbah EU je omejena; to ima posledice za možne proračunske vire.
- 4) Priznana je osrednja vloga družine, zlasti vloga staršev, in odgovornost držav članic, da starše podpirajo pri varstvu in vzgoji otrok.
- 5) Krepitev in varstvo otrokovih pravic ter ustvarjanje vključujoče in otroku prijazne družbe je bistvenega pomena za prihodnost Evropske unije.
- 6) Zgodnje vključevanje otrok in mladih v javno življenje je osrednjega pomena za razvoj vključujoče in demokratične družbe.
- 7) Regionalne in lokalne oblasti imajo edinstveno možnost, da igrajo vlogo pri kreptitvi in varstvu otrokovih pravic, zaradi odgovornosti, ki jo imajo za fizično okolje, javni prevoz in dostop do izobraževanja, zdravstva, igrišč in rekreacije, trga dela za mlade, ter zaradi vloge pri spremljanju življenjskih razmer otrok, na primer prek socialne pomoči in zbiranja podatkov –

na 68. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2007 (seja z dne 13. februarja) sprejel naslednje mnenje:

1. Stališča Odbora regij

1.3 **obžaluje** zastoj pri sprejemanju ustave EU, saj ustavna pogodba in Listina o temeljnih pravicah izrecno priznavata otrokove pravice;

Odbor regij

1.1 **pozdravlja** sporočilo Komisije, zlasti predlog za razvoj strategije za učinkovito krepitev in varstvo otrokovih pravic v notranji in zunanji politiki EU ter za podporo prizadevanj držav članic na tem področju;

1.2 **meni**, da je sedanje vlaganje v otroke naložba v našo prihodnost in nadaljnje poglobljanje ter krepitev evropskega združevanja;

1.4 **pozdravlja** priznanje, da morajo države članice spoštovati mednarodne pogodbe, zlasti Konvencijo ZN o otrokovih pravicah (KZNOP), ki so jo ratificirale vse države članice; toda **obžaluje**, da ni bolj poudarjena nujnost, da države članice brez nadaljnega odlašanja izvajajo svoje obstoječe obveznosti glede otrokovih pravic na evropski in mednarodni ravni;

1.5 **pozdravlja** priznanje, da dejstvo, da so KZNOP ratificirale skoraj vse države sveta, zagotavlja posebej trdno podlago za dejavno sodelovanje med Evropsko komisijo in državami, ki niso članice EU; toda **obžaluje**, da v sporočilu ni izkoriščena možnost, da bi ratifikacijo KZNOP v vseh državah članicah EU uporabili kot okvir za sodelovanje med državami članicami;

1.6 **pozdravlja** ustanovitev skupine o otrokovih pravicah znotraj Komisije in **ugotavlja**, da je koordinatorju za otrokove pravice zaupana pomembna vloga pri zagotavljanju uspeha strategije, ter **upa**, da bodo za to zagotovljeni ustrezní viri in bo imel koordinator ustrezen status in političen vpliv, da bi zagotovili uresničitev ciljev urada; **poziva**, da se razjasni vloga koordinatorja in kako bo le-ta dopolnjeval delo na nacionalni ravni;

1.7 **podpira** kratkoročne ukrepe, ki jih predlaga Komisija za reševanje nekaterih nujnih vprašanj, zlasti dodelitev enotne šestmestne telefonske številke v EU za pomoč otrokom in telefonske številke za pomoč pogrešanim in spolno zlorabljenim otrokom, ter **meni**, da bi morali te ukrepe okrepiti s skupnim protokolom o ravnanju v primerih čezmejne ugrabitve otrok. Poleg tega **meni**, da nove telefonske številke za pomoč otrokom ne smejo podvajati obstoječih telefonskih števil za pomoč na lokalni in regionalni ravni, ampak jih morajo dopolnjevati, in da lahko izmenjava najboljših praks med državami članicami prispeva k vzpostavitvi teh storitev;

1.8 **ugotavlja**, da sporočilo ne navaja, da bo strategija spoštovala minimalne standarde in vsebovala razumljive cilje z jasnimi rezultati in časovnim razporedom;

1.9 **ugotavlja**, da trenutno ni sistemov, ki bi zagotavljali podrobne, primerljive in skladne podatke o kazalcih v državah članicah; **opozarja**, da se z uporabo odprte metode usklajevanja razvija kazalnik (ali vrsta kazalnikov) blaginje otrok ter da obstajajo statistični podatki o revščini, povezani z dohodki, materialnem pomanjkanju in stanovanjskih razmerah, prav tako pa obstajajo različni statistični podatki na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

1.10 **poudarja**, da otroci niso homogena skupina in imajo različne potrebe, ki so odvisne na primer od njihove starosti, sposobnosti, spola, etnične pripadnosti in družinske strukture;

1.11 **obžaluje**, da sporočilo ne namenja več pozornosti položaju mladoletnikov brez spremstva, deklic, invalidnih otrok in otrok, ki so migranti, prosilci za azil in begunci, tako znotraj EU kot na svetovni ravni, ter zagotavljanju varstvenih storitev in zaščite za vse omenjene otroke;

1.12 **obžaluje**, da ni omenjeno zagotavljanje kakovostnega zgodnjega izobraževanja za otroke, mlajše od 6 let, kljub temu, da so storitve za varstvo otrok dolgoročni in prednostni politični cilj EU ter kljub sprejetju kvantitativnih ciljev EU;

1.13 **ugotavlja**, da bi lahko strategija na evropski in nacionalni ravni postavila temelj za bolj učinkovito partnerstvo med nosilci odločanja, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter nevladnimi organizacijami;

1.14 toda **obžaluje**, da v sporočilu ni priznana enkratna vloga, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri zagotavljanju storitev za otroke in varstvu njihovih pravic, in **poudarja**, da so te oblasti pripravljene in zmožne biti partner pri razvoju in izvajanju strategije;

1.15 **poudarja**, da je treba pri razvoju strategije v celoti upoštevati načela subsidiarnosti in sorazmernosti;

1.16 **pozdravlja** izjavo, da „na položaj otrok vpliva tudi kraj, kjer živijo“; otroci so lahko prikrajšani zaradi neenakega dostopa do kakovostne izobrazbe, zdravstva, javnega prevoza, igrišč in športnih objektov, informacij in možnosti za udeležbo v civilni družbi; **želi**, da se več pozornosti nameni pogojem v mestih, predmestjih in drugih posebnih območjih, ki jih opredeljuje država članice;

1.17 **poudarja**, da mnoge lokalne in regionalne oblasti neposredno financirajo in izvajajo politiko razvoja v tretjih državah ter tako podpirajo infrastrukturo in ključne storitve, tesno sodelujejo z oblastmi, delijo izkušnje in prenašajo znanje, ter da bi v okviru teh dejavnosti lahko bolj poudarjali otrokove pravice;

1.18 **pozdravlja** priznanje, da imajo otroci pravico izraziti svoje mnenje o stvareh, ki vplivajo na njihovo življenje; ter **pozdravlja** predlagane dejavnosti, s katerimi bi otroke vključili v razvoj strategije. Za uspeh tega dela bo pomembno sodelovanje regionalnih in lokalnih oblasti ter organizacij, ki se ukvarjajo s pravicami otrok;

1.19 **pozdravlja** nedavno objavljeno študijo Združenih narodov o nasilju nad otroki ⁽¹⁾. Poročilo „poziva države k prepovedi vseh oblik nasilja nad otroki v vseh okoliščinah, vključno z vsemi oblikami telesnih kazni, škodljivimi tradicijami – kot so zgodnje in prisilne poroke, pohabljanje ženskih spolnih organov in t.i. kaznivih dejanj iz časti –, spolnim nasiljem in mučenjem ter drugim krutim, nehumanim ali ponižujočim ravnanjem ali kaznovanjem.“ ⁽²⁾; **predlaga**, da se pri razvoju strategije v celoti upoštevajo ugotovitve te študije.

⁽¹⁾ Poročilo, ki ga je pripravil neodvisni strokovnjak Paulo Sérgio Pinheiro, je na voljo na spletni strani: www.violencestudy.org.

⁽²⁾ 61. zasedanje ZN, Spodbujanje in varstvo otrokovih pravic, A/61/299.

2. Priporočila Odbora regij

Odbor regij

2.1 **priporoča**, da se zagotovijo ustrezni finančni in človeški viri ter politična zaveza za napredek v smislu sporočila ter pripravo zelene knjige in strategije, ter **predlaga**, da Evropski parlament premisli o oblikovanju posebnega ukrepa za financiranje strategije in ukrepov, ki so predlagani v njej;

2.2 **poudarja**, da je treba lokalne in regionalne oblasti obravnavati kot pomembne partnerje pri razvoju strategije, in **poziva**, da se Odbor regij kot član vključi v evropski forum za otrokove pravice, da je zastopan v medinstitucionalni skupini in da se z njim posvetuje o pripravi poročila koordinatorja ter da se to poročilo objavi;

2.3 **priporoča**, da strategija po temeljiti analizi spoštuje sklop minimalnih standardov ter vključi visoko zastavljene naloge z jasnimi rezultati in cilji;

2.4 **priporoča**, da se v strategiji doseže ravnovesje med osredotočenostjo na položaj v svetu ter dejavnostmi in dialogom znotraj EU in držav članic;

2.5 **priporoča**, da se prednostno razvije sklop primerljivih kazalnikov ter zbirka skladnih podatkov na ravni držav članic in, kjer je to mogoče, na regionalni ravni;

2.6 **poziva** k zagotavljanju ustreznih virov, podpore in mehanizmov, ki bodo spodbujali udeležbo otrok pri razvoju strategije, vključno s prikrajšanimi otroki, otroki iz etničnih manjšin in invalidnimi otroki. Otroke bi morali vključiti v proces v zgodnji fazi in s pomočjo različnih metodologij, ki so primerne starosti, na primer z umetnostjo, spodbujanjem razprav itd. Poleg tega **priznava**, da bi lokalne in regionalne oblasti lahko storile več za spodbujanje tovrstnega posvetovanja z otroki o ukrepih na podnacionalni ravni, ki se nanašajo na otroke;

2.7 **ponavlja** poziv k celovitemu izvajanju Konvencije o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989 in **poudarja** pomen pravice svobode misli, vesti in veroizpovedi, varstva zasebnosti, zaščite pred nasiljem, zlorabo in zanemarjanjem, pravice do zdravstvenega varstva, pravice do izobrazbe, šolanja in usposabljanja in varstva manjšin, kot zapisano v mnenju o *vključevanju in migracijah* (CdR 51/2006fin), ter pravice do ustrezne prehrane in stanovanjskih razmer;

2.8 v tem pogledu **vztraja**, da se v celoti prizna odločilna vloga lokalnih in regionalnih oblasti kot osrednjih ponudnikov osnovnih storitev za otroke, kot so izobraževanje in bivanje, varstvo otrok in druge socialne storitve, pa tudi njihova vloga

pri načrtovanju, nadzorovanju in vzdrževanju fizičnega okolja, ki bo zagotavljalo, da bodo imeli otroci dostop do primerne nastanitve, ki ustreza njihovim potrebam, ter ustreznih objektov in možnosti za igranje in preživljanje prostega časa ter odraščanje v varnem fizičnem okolju;

2.9 **poziva** k večjemu poudarjanju, da morajo države članice brez nadaljnjega odlašanja izvajati svoje sprejete evropske in mednarodne obveznosti o otrokovih pravicah na evropski in mednarodni ravni, med drugim pravne in praktične obveznosti iz KZNOP, Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in instrumente Sveta Evrope. To delo bi morali vključiti v oceno vpliva sprejetih ukrepov EU, ki vplivajo na otrokove pravice;

2.10 **predlaga**, da Komisija v analizi ne le oceni „učinkovitost svojega obstoječega ukrepanja“ ampak spodbudi ocenjevanje napredka držav članic pri izpolnjevanju KZNOP s primerjalno analizo podatkov, ki je predstavljena v oceni vplivov;

2.11 **predlaga**, da se v analizo vključi tudi pregled o tem, ali so vse države članice ratificirale Haaško konvencijo o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah (1993);

2.12 **predlaga**, da se kot mehanizem za sodelovanje med državami članicami in za učenje iz primerov dobre prakse v zvezi z izvajanjem KZNOP uporabi odprta metoda usklajevana ter da morajo biti lokalne in regionalne oblasti v celoti vključene v ta proces;

2.13 **priporoča**, da EU in države članice v svojih politikah upoštevajo raznolikost otrok in njihovih potreb, na primer otrok, ki so prikrajšani zaradi zemljepisne lege, starosti, spola, etnične pripadnosti in invalidnosti. Posebno pozornost bo treba nameniti vplivu revščine, socialne izključenosti, invalidnosti, diskriminacije in rasizma, položaju etničnih manjšin in otrok, ki so begunci, ter posledicam verske, jezikovne in kulturne raznolikosti tako znotraj EU kot tudi na svetovni ravni;

2.14 **predlaga**, da se v strategijo vključijo posebni cilji, da bi zagotovili enake možnosti za otroke na vseh zemljepisnih območjih. To pomeni, da bo treba okrepiti dejavnosti za boj proti revščini otrok in prikrajšanosti pri izobraževanju. Regionalne in lokalne oblasti bodo pri teh ukrepih imele osrednjo vlogo;

2.15 **priporoča**, da je poleg opredeljenih kratkoročnih ukrepov treba razviti ukrep, ki bo omogočal transnacionalno sodelovanje policije pri preverjanju kazenskih evidenc osebja in prostovoljcev, ki delajo z otroki; **poziva**, da se v strategiji predvidi vzpostavitev registra EU o storilcih kaznivih dejanjih proti spolni nedotakljivosti otrok, do katerih bo imela dostop policija;

2.16 **poziva**, da mora strategija obravnavati načine za boljši razvoj podpornih storitev za družine, da bi preprečili zlorabe otrok in detomore. V središču bi bila lahko podpora staršem, preprečevanje in zgodnje zaznavanje zlorab otrok, podpora žrtvam zlorab in vzpostavitev mehanizma za ponovno preiskavo primerov sumljivih smrti otrok, da bi proučili učinkovitost posredovanja države pri preprečevanju takšnih primerov;

2.17 **priporoča**, da strategija obravnava negativni vpliv televizije, računalnikov in novih tehnologij na otroke, kot so dostop do neustreznih podob ali podob za odrasle na spletu in naravo teh dejavnosti, ki ne vključujejo gibanja, ter njihovih posledic za aktivni način življenja otrok. S tem je povezano vprašanje negativnih posledic oglaševanja in trženja, ki je neposredno usmerjeno na otroke. Spodbujati je treba ukrepe za uporabo tehnologije v izobraževanju, kot je uporaba televizijskih programov pri razvoju otrokovih jezikovnih sposobnosti in poznavanja kulture, kar bo zlasti pomembno za otroke migrantov. Potrebni so tudi

ustvarjalni ukrepi za spodbujanje kulturnih dejavnosti, kot so branje, glasba in gledališče, ki morajo biti dostopne otrokom;

2.18 **zahteva**, da so programi in orodja usposabljanja, razviti v okviru strategije, dostopni regionalnim in lokalnim upravam, da se bodo uradniki seznanili z novimi političnimi orodji in najboljšo prakso;

2.19 **priporoča**, naj strategija komuniciranja temelji na KZNOP in naj se vse kampanje obveščanja začnejo izvajati na regionalni in lokalni ravni, naj bodo prilagojene starosti otrok, na voljo v več jezikih ter dostopne invalidnim otrokom;

2.20 **priporoča**, da se delež razvojne pomoči EU nameni financiranju dejavnosti v korist otrokom in da se razvojna politika lokalnih in regionalnih oblasti v tretjih državah prednostno posveti prenosu veščin in političnih izkušenj na področju otrokovih pravic.

V Bruslju, 13. februarja 2007.

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE